

Agronomi Sirkka-Liisa Louhe : kaksi vuosikymmentä hän suoritti
(Järvenpään Yhteiskoulun oppilas 1928 - 1936)

"Kun puihin lankee härmä hopeinen,
olemme kaikki poissa.
Valoa ihmeellistä, häipyvää
vain hetken hohtaa elämämme taulu.
Kimallus kaiken ylle leviää:
hymyily, kyynel, laulu."

Kunnioitettu Rehtori Raevuori, kunnioitetut juhlavieraat!

Aale Tynnin säkeet syyspäivästä tulivat mieleeni, kun ajattelin miten suorittaisin tehtävän, joka minulle uskottiin kotitalous- ja käsityönopeuttaja Hilja Raevuoren muotokuvan paljastamisessa.

Tämä syys on tuhlaillen levittänyt maisemaan kultaa ja purpuraa. Järvenpään yhteiskoulun rinteessä petäjikön tumman latvuksenkin yläpuolella on hohtanut lehväkruunu.

Kun ensimmäiset oppilaat vuonna 1928 astelivat tähän kouluun, oli syksy heille vain synkkä savinen tie ja pimeä polku vieraine veräjälineen. Oli äärettömästi uutta, outoa ja peloitettavaakin.

Mutta koulussa oli ystävällinen opettajakunta vastassa. Heidän joukossaan oli Hilja Raevuori, joka toi turvallisen kodin tunnun koulunkin kentälle. Hänen kirkas katseensa ja aurinkoinen olemuksensa valaisivat syyspäivän. Rauhallisena ja lempeänä hän liikkui pihalla lasten parissa. Olisi ollut luontevaa mennä hänen luokseen lohtua etsimään, jos koti-ikävä olisi kaukaa tulleele ensiluokkalaiselle käynyt ylivoimaiseksi. Häneistä säteili kotilieden lämpö.

Hilja Raevuoren ensimmäisenä tehtävänä Järvenpään yhteiskoulussa oli opettaa kauneutta piirustuksen, kaunokirjoituksen ja käsitöiden muodossa. Hän osasi ohjata ja vaatia. Työssä ei saanut olla huolimaton. Jokaisen oli pienintä piirtoa myöten pantava parastaan.

Kun sitten tuli aika, jolloin oli vuorossa tälle koululle tyypillinen kotitalouden opetus, pukeutui Hilja Raevuori valkoiseen esiliinaan ja keräsi oppilasjoukkonsa keittiöön. Siellä hän hallitsi omaa valtakuntaansa, jossa kaiken piti olla järjestyksessä, jokaisella paikkansa ja kaikki paikallaan. Uudessa oppilaitoksessa vaadittiin opettajalta paljon. Ei riittänyt yksistään perusteellinen ammattitaito. Oppilaissa oli herätettävä kiinnostusta yhteiskoulussa siihen aikaan harvinaiseen kotitalouteen. Opettajan oli luotava kouluun koulun tavat. Ei ollut vanhaa mallia eikä entistä esimerkkiä. Oli onnekasta, että Hilja Raevuori monine avuineen oli alkavan koulun opettajakunnassa.

Ja vuoteen 1952 täydet kaksi vuosikymmentä hän suoritti opettajatehtävänsä Järvenpään yhteiskoulussa, josta näin ollen muodostui hänen pitkäaikaisin toimipaikkansa. Työssään hän sai iloita monipuolisesta koulutuksestaan, jossa perustana oli opettajaosaston päästötodistus Helsingin käsityökoulusta vuonna 1899 ja kuusi vuotta myöhemmin suoritettu Helsingin kasvatusopillinen talouskoulu.

" Kun puihin lankee härmä hopeinen
olemme kaikki poissa.
Valoa ihmeellistä, häipyvää
vain hetken hohtaa elämämme taulu."

Hilja Raevuori oli opettajana tehnyt täyden ansiokkaan työpäivän ja saavutti vuonna 1956 elämänsä määränpään.

Kunnioitettu Rehtori Raevuori!

Te tahdoitte Järvenpään yhteiskoulussa kasvattaa kansalaisia, joilla olisi sydän oikealla paikalla, kirikkaat ajatukset ja taitoa tarttua käsin työhön. Teidän kauaskatseinen näkemyksenne loi kotitaloudelle yhteiskoulun ohjelmassa arvokkaan sijan. Kun sen opettajaksi valittiin Teidän elämäntoverinne, olitte Te valmis tinkimään omista kotoisista vaatimuksistanne. Teidän ymmärtämyksenne antoi Hilja Raevuorelle mahdollisuuden ulottaa kutsumustyönsä myös kodin ulkopuolelle.

Tänä pyhänä meillä on ilo Järvenpään yhteiskoulun seniorien aloitteesta tuoda julkisuuteen Hilja Raevuoren muotokuva. Teemme sen hänen muistoaan kunnioittaen. Hän viitoitti suunnan kotitalousopetukselle tässä koulussa.

" Kimallus kaiken ylle leviää:
hymyily, kyynel, laulu."

Taiteilija Laura Järnefelt on Hilja Raevuoren muotokuvasta luonut muiston kimalluksen, joka ei katoa silloinkaan, kun vuodenaajat vaihtuvat syksyn hehkusta talven kuuraan.

Te, Rouva Järnefelt, olette hyvänä ihmistuntijana ja kyvykkäänä taiteilijana käyttänyt mestarillisesti sivellintänne. Lämpimästi ja valoisin värein olette maalannut tyynen ja tasapainoisen luonnekuvan. Teihin on totuttu luottamaan ja olette jälleen suurenmoisesti toteuttanut Teille annetun työn. Erittäin hienosti olette opettajan henkilökuvaan liittänyt hänen oppiaineensa oleellisia piirteitä. Olette ihmeellisesti löytänyt ja ikuistanut sen hymyn, joka viipyi Hilja Raevuoren kasvoilla. Järvenpään yhteiskoulun seniorien parhaat onnittelut ja kiitokset Teille.

Taiteilija Laura Järnefeltin kauniin työn tuloksena jää Järvenpään yhteiskouluun velvoittavana kuva kotilieden valkeaa vaalineesta opettajasta. Se kääntäköön katselijainsa ajatukset kotiin. Se saattakoon jokaisen uuden oppilaan arvostamaan kodin-pitoa ja oppimaan sydämen lämmöllä ja kättensä taidolla kuten Hilja Raevuori luomaan kauneutta työhönsä ja onnea kotiinsa. Se kehoittakoon meistä itsekutakin ajattelemaan Toivo Lyyntä tavoin, että "vaalimme liettä myös suurempaa:

koko Suomen alttaritulta,

ikikohtalonamme leimuavaa...

Pyhä liekki ei koskaan sammua saa

sen paadelta siunatulta!

Yhä kirkastukoon, ajan aavain taa,

sen hehkussa hengen kultaa!"

Mikkalissa Linné